

BEGÄRAN OM UTLÅTANDE OM STATSRADETS REDOGÖRELSE OM BEHOVEN AV ATT REFORMERA INTEGRATIONSFRÄMJANDET SRR 6/2021 rd

Allmänna kommentarer

I den integrationspolitiska redogörelsen har integrationen granskats ur ett brett perspektiv. Svenska Finlands folkting (senare Folktinget) konstaterar att det svenskspråkiga perspektivet beaktats bra. **Vikten av att en smidig integrationsväg på båda nationalspråken säkerställs kan inte nog betonas.** Folktinget understöder tanken på att invandrare som integreras på svenska ökar, inte minst eftersom tvåspråkiga kommuner behöver arbetskraft och behovet av svenskspråkig arbetskraft är stort inom vissa yrkesområden och regioner.

I den integrationspolitiska redogörelsen föreslås integrationsplanen att förkortas till en tid som är kortare än två år. Det är positivt att det finns möjlighet till förlängd integrationstid i och med att alla inte har samma förmåga att lära sig språket inom rekommenderad tid. **Folktinget ser ändå en integrationstid kortare än två år som problematisk, särskilt svårt blir det att under en kortare tid hinna uppnå språknivå B1.1.** Det bör finnas klara kriterier för när en integrationstid kan förlängas så att det inte blir oklart för den som det berör, de kommunala integrationstjänsterna eller AN-myndigheterna.

Stärkandet av den svenska sidan vid kompetenscentret som upprätthålls av arbets- och näringsministeriet är välkommet. **Trots detta ser Folktinget att behovet är stort av ett kompetenscenter för integration på svenska som skulle ha ett nationellt ansvar att koordinera och ansvara för integrationen på svenska.**

Folktinget ser att de redan existerande kommunförsöken är problematiska ur en finlandssvensk synvinkel, då den svenska aspekten inte tagits i beaktande inom ramen för dessa. Där det finns en tvåspråkig befolkning borde detta vara en självklarhet. Ifråga om integration på svenska är det viktigt att komma ihåg att det ofta skapas regionala framom kommunala lösningar och att integrationsfrågan därmed överskrider kommungränserna. Samarbeten mellan tvåspråkiga kommuner för att utveckla tjänsterna på svenska bör uppmuntras av staten, inte minst i huvudstadsregionen var den svenska integrationen släpar efter.

I uppbyggandet av multiprofessionella nätverk och när nationella modeller för integration och integrationsarbetet skapas ser Folktinget det som viktigt att såväl svenska som finska aktörer **inkluderas i arbetet.** De nationella lösningarna bör ta i beaktande att integrationen sker på två språk. Om pilotprojekt är en del av inledningsfasen för en nationell modell bör det också finnas resurser för att ta i beaktande de svenska lösningarna i projektet alternativt finnas resurser för en svensk motsvarighet av projektet.

I redogörelsen nämner man att kunskapsbasen för integrationsfrämjandet ska förstärkas med hjälp av utredningar som kompetenscentret för integration av invandrare producerar och genom sammanställning av forskningsresultat till experternas förfogande. **I koordineringen av forskning kring integration på svenska kunde Migrationsinstitutet - Centret för Svenskfinland få en större roll.** Detta kräver statlig finansiering. För tillfället beaktar kartläggningar och utredningar sällan det svenska perspektivet inom integrationen vilket gör samplet för litet för att kunna dra slutsatser om den svenska integrationsstigen.

Folktingets ställningstagande i följande centrala åtgärder som nämns i redogörelsen:

En likvärdig integration på svenska

Ett genomgående tema i redogörelsen är vikten av att nå invandrarna. Oavsett instans som informerar invandrarna om möjligheterna kring integration vill Folktinget lyfta upp vikten av att på ett sakligt sätt i god tid informera om möjligheten till integration på svenska och att den svenska integrationsstigen ska lyftas upp som likvärdig med den finska. Valet av integrationsspråk bör alltid vara individens val.

Den flerspråkiga guiden Välkommen till Finland och hemsidan Infofinland, som upprätthålls av Helsingfors stad, utgör informationspaketet för invandrare som omfattas av integrationslagen. Folktinget ser det som viktigt att både Välkommen till Finland och Infofinland är uppdaterade också på svenska och innehåller korrekt information om våra två nationalspråk i Finland.

Redogörelsen lyfter upp frågan om att integrationsplanen kan innehålla studier både i svenska och finska. Folktinget stöder tanken på en tvåspråkig integration. Viktigt är ändå att den tvåspråkiga integrationen inte sker på bekostnad av den svenskspråkiga integrationen. I tvåspråkiga kommuner finns ett behov av tvåspråkig integration, inte minst för att arbetsmarknaden behöver tvåspråkig arbetskraft. Om en person integreras på två språk är det givetvis också en fråga som bör tas i beaktande ifråga om integrationstiden.

Integrationstutbildningen på svenska sker ofta i den fria bildningens regi. Det ger en viss flexibilitet så att undervisningen kan ordnas så den motsvarar målgruppens behov och fördelen är att det ofta är fråga om rätt små undervisningsgrupper. Folktinget ser det som viktigt att de utbildningar som erbjuds nyanlända och migranter är avgiftsfria. För att den fria bildningen ska kunna erbjuda avgiftsfria utbildningar bör finansieringen vara statlig, oavsett om den är nämnd i integrationsplanen eller inte.

Webbutbildningar är ett bra komplement till integrationsutbildningarna och en möjlighet som ger flexibla arrangemang. Enligt Folktinget kan inte en webbaserad utbildning vara det enda svaret på integrationsutbildningar på svenska och hur man gör integration på svenska tillgänglig oberoende boplatssort. En viktig del av integrationsprocessen är den sociala inklusionen, vilken lätt faller bort om en nyanländ endast deltar i en webbaserad integrationsutbildning.

De högutbildades möjlighet att skaffa sig behörighet och få ett arbete kan stödjas via högskolornas SIMHE-tjänster. Yrkeshögskolan Arcada har idag SIMHE-status och Folktinget anser att de svenska tjänsterna för invandrare med högre utbildning ska koncentreras till Arcada. Det är viktigt att de tjänster som erbjuds invandrare som önskar integreras på svenska är synliga i de tjänster som Metropolia ansvarar för. Detta gäller givetvis också vägledningstjänsterna som erbjuds på svenska. Ifråga om åtgärdsprogrammet Talent Boost bör tjänsterna inom programmet också finnas på svenska.

Om familjen så önskar ska den ha rätt till integrering på ett gemensamt språk. Information om utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter för föräldralediga bör ges så tidigt som möjligt, inte minst med tanke på att kvinnorna ofta har en lägre sysselsättningsgrad än männen. Flexibla lösningar är avgörande för föräldrar som är hemma med barn. Det svenska alternativet får inte glömmas bort i informationen som riktas till familjerna. Familjecentren och den uppsökande verksamheten bör också erbjudas på svenska i tvåspråkiga kommuner.

För att främja ungdomars delaktighet i samhället är det viktigt att Navigatorn och andra tvärsektoriella nätverk kan samarbeta och fungera på svenska. I dagens läge är Navigatorverksamheten delvis tvåspråkig, men trots detta är de svenska tjänsterna inom Navigatorn bristfälliga. Navigatorn måste fungera problemfritt på både svenska och finska.

Arbetskraftsinvandring

Ett centralt tema i redogörelsen är arbetskraftsinvandring. Folktinget ser underlättandet av möjligheterna till språkstudier och studier i samhällskunskap för arbetskraftsinvandrare som en avgörande fråga. Inom integrationen på svenska är en process med upphandling av denna typ av utbildning inte alltid välfungerande då många aktörer är rätt små. Däremot har man kunnat bygga upp utbildningsplatser inom den fria bildningen så att man erbjudit språkstudier på arbetsplatsen, med hjälp av applikationer och webbtjänster. Det här kunde också utnyttjas för den samhällsorienterade kompetenshelheten som riktas till de som integreras på svenska.

En välfungerande integration och inkludering av arbetskraftinvandringen är viktig. Det bör finnas klara strukturer och en uttalad ansvarsfördelning ifråga om inkluderingen, oavsett om det är kommunen, arbetsgivaren eller en annan aktör som ansvarar för inkluderingen. **Arbetskraftsinvandrarens bakgrund och språkfördelningen i samhället där arbetskraftsinvandraren ska inkluderas bör beaktas.**

Tredje sektorn och partnerskapsprogrammen

Folktinget understöder tanken om att utveckla partnerskapsprogrammet för integration samt att en regional stödstruktur för partnerskapsprogrammet ska upprättas för att utveckla det riksomfattande, regionala och lokala samarbetet. I det här arbetet bör de svenska aktörerna inom tredje sektorn beaktas, eftersom de redan nu har en central roll inom integrationen på svenska och handhar bl.a. vägledning, rådgivning och information. Folktinget välkomnar också idén om att organisationernas delaktighet i utvecklandet av tjänstepaket som myndigheterna ansvarar för, till exempel väglednings- och rådgivningsställen med låg tröskel, ska ökas.

Folktinget ser att upphandling av vissa uppgifter kan minska möjligheterna att delta för organisationer och läroinrättningar som jobbar med integration på svenska. Ofta är det mindre organisationer som sköter integrationen på svenska och dessa organisationer har varken personalresurser eller kunskande för att ta del av större upphandlingsprocesser. Grupperna som integreras på svenska kan också vara små och då blir det svårt att fylla eventuella krav som ställs i samband med upphandlingsprocessen.

Enligt Folktinget behövs mer kontinuerliga resurser då man önskar upprätthålla redan etablerad verksamhet och för att kunna erbjuda kvalitativa integrationstjänster. I de tvåspråkiga kommunerna finns många små föreningar som arbetar aktivt och innovativt med integration på lokal nivå, även deras verksamhet borde kunna garanteras mer kontinuerliga medel.

Helsingfors

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Sandra Bergqvist
folktingsordförande
sandra.bergqvist@riksdagen.fi

Christina Gestrin
folktingssekreterare
christina.gestrin@folktinget.fi

Stephanie Lindberg
språkskyddssekreterare
stephanie.lindberg@folktinget.fi